

آیت‌الله‌العظمی سبحانی

دروس اساتید در عین ایجاز، گویا باشد

این مرجع تقلید ضمن توصیه‌ای خطاب به اساتید و طلاب شرکت‌کننده در مدرسه تابستانه حوزه خراسان، اظهار کردند: اساتید محترم باید به‌خاطر قلت زمان تحصیل، به فشرده‌گویی بپردازند؛ البته نه به آن معنا که مجمل و نامفهوم باشد؛ ولی در عین ایجاز، گویا باشد؛ زیرا همگان می‌دانیم که آغاز ربیع‌الاول سال جاری، آغاز سال تحصیلی است. بنابراین باید آقایان اساتید دروسی را که القا می‌کنند، با جزوه‌ای همراه باشد که نظرات آنان در آن جزوه منعکس باشد و اگر هم، چنین کاری انجام نگرفته، حاضران در مجلس درس، مطالب را اجمالاً یادداشت کنند و بعداً در دفتر دیگر به‌صورت تفصیل بنویسند.

است؛ در این دوره، قوای انسان به‌حد کمال رسیده؛ از این جهت می‌تواند هر نوع سختی را در مسیر مقصد تحمل کند. کارا را استاد بزرگوار حضرت امام علیه السلام می‌شنیدیم که می‌فرمود: «همه چیز در دوران جوانی انجام می‌گیرد». بنابراین شما عزیزانی که در این مدرسه تابستانه خراسان رضوی دور هم گرد آمده‌اید، در دوران جوانی هستید که خود بهترین فرصت است که تمام اوقات خود را در این فرصت کوتاه صرف آموزش نموده و عالمانه به مقصد بازگردید.

۲. در کنار مرقد ثامن‌الحجج علیه السلام

این اجتماع در کنار مرقد ثامن‌الحجج علی‌بن موسی‌الرضا علیه السلام است که ملقب به عالم آل‌محمد علیه السلام می‌باشد. شایسته است، از روح پاک آن امام، استمداد بجوید که مشمول مراحم عالی آن امام همام باشید. ابن‌حیان که از علمای اهل‌سنت و متخصص علم رجال است، کتابی دارد به‌نام «النفات» در آن کتاب درجات علمی، آقا علی‌بن موسی‌الرضا علیه السلام را با جلال و تکریم مطرح می‌کند و می‌گوید در دوران اقامت خود در مشهد هر موقع مشکلی برای من پیش می‌آمد، به زیارت مرقدش می‌رفتم و دو رکعت نماز می‌گزارم، از خداوند متعال خواهان اجابت خواسته‌های خود می‌شدم و همگی پذیرفته می‌شد. سپس اضافه می‌کند: من این کار را کراراً آزمودام و به نتیجه رسیده است. بنابراین در این فرصت به‌هنگام شرفیابی به محضر حضرت، درخواست کنید که به درجه عالی از علم و عمل برسید.

۳. موجزگویی

اساتید محترم باید به‌خاطر قلت زمان تحصیل، به فشرده‌گویی بپردازند؛ البته نه به آن معنا که مجمل و نامفهوم باشد؛ ولی در عین ایجاز، گویا باشد؛ زیرا همگان می‌دانیم که آغاز ربیع‌الاول سال جاری، آغاز سال تحصیلی است. بنابراین باید آقایان اساتید دروسی را که القا می‌کنند،

به گزارش هفته‌نامه افق حوزه، متن پیام معظم‌له به

گروهی از اساتید و تال‌مذه در مدرسه تابستانه حوزه خراسان به این شرح است:

با عرض سلام و تسلیت به‌مناسبت ایام سوگوری اباعبدالله‌الحسین علیه السلام، سخن خود را با حدیثی از کلمات قصار امیرمؤمنان آغاز می‌کنیم. قال علیه السلام: «قزت الهیة بالخیبة والخیاء بالحرمان والفرصة تمر مر السحاب، فانتبهوا فرص الخیر»؛ ترس بی‌جا با یأس و ناامیدی و کم‌رویی با محرومیت، همراه می‌باشد. فرصت‌ها به‌سان ابر بهاری می‌گذرد، به سوی فرصت‌های خوب و سودمند بشتابید». امیرمؤمنان علیه السلام در این کلام کوتاه به سه نکته اساسی در زندگی اشاره می‌کند.

۱. ترس‌های بی‌جا با یأس و ناامیدی همراه است؛ مسلماً

ترس یکی از عوامل نجات است؛ اما در مواردی که ترس عقلایی باشد؛ ولی شخصی که از هر نوع سفر می‌ترسد، هرگز به مقصد نمی‌رسد. ۲. کم‌رویی مایه محرومیت است؛ زیرا به‌خاطر کم‌رویی از مطالبه حق خود، شرم پیدا کرده و چیزی درخواست نمی‌کند.

آنگاه که امیرمؤمنان علیه السلام پس از بیان دو نکته، به نکته سومی اشاره می‌کند و آنکه فرصت‌های مناسب را مغتنم بشمارید؛ زیرا به‌سان ابر بهاری می‌گذرد؛ مثلاً اگر کشاورز زمین را شخم و آماده کرده باشد، از این نعمت آسمانی بهره‌مند می‌شود و اگر دست روی دست گذارد، زمین به‌همان حالت سختی و آب‌نپذیری بماند، از این فرصت چیزی عائد او نمی‌شود.

تا اینجا به توضیح حدیث پرداختم. اکنون عرایض و پیشنهادهای خود را به محضر محترم اساتید و تال‌مذه مطرح می‌کنم.

۱. جوانی بهترین فرصت

جوانی بهترین فرصت برای همه مقاصد دنیوی و اخروی

فراخوان مقاله سی‌وهفتمین

کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی

به گزارش خبرگزاری حوزه از تهران، سی‌وهفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی از ۹ تا ۱۱مهر ۱۴۰۲ با موضوع «همکاری‌های اسلامی برای دستیابی به ارزش‌های مشترک»، از سوی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در تهران برگزار می‌شود.

محورهای مقالات:

- جنگ و صلح عادلانه؛
- اخوت اسلامی و مبارزه با تروریسم؛
- آزاداندیشی دینی، پذیرش اجتهاد مذهبی. مقابله با تکفیر و افراطی‌گری؛

۴. همدلی و همدردی اسلامی؛

۵. احترام متقابل بین مذاهب اسلامی، رعایت ادب اختلاف و پرهیز از مشاجره، حرم‌شکنی و توهین؛

۶. تقبیح‌های سازی روابط با رژیم غاصب صهیونیستی.

آدرس وبگاه کنفرانس: iuc.taqrib.ir

نشانی دبیرخانه علمی: قم بلوار ۱۵ خرداد، نیش کوچه ۴، پژوهشگاه مطالعات تقریبی

پست الکترونیک: info.taqrib@gmail.com

تلفن: ۰۲۵۳۷۷۵۵۴۴۵ داخلی ۱۳-۱۱۴-۱۵۷

آخرین مهلت ارسال اصل مقاله: ۱ مهرماه ۱۴۰۲

تعمید مهلت ارسال آثار

به جشنواره علامه حلی علیه السلام

با تصویب شورای سیاست‌گذاری جشنواره علامه حلی علیه السلام، مهلت ثبت‌نام در پانزدهمین جشنواره علامه حلی تمدید شد. به گزارش خبرگزاری حوزه، با تصویب شورای سیاست‌گذاری جشنواره علامه حلی علیه السلام، مهلت ثبت‌نام در پانزدهمین جشنواره علامه حلی تا پایان مرداد تمدید شد.

طلاب جوان (زیر ۳۵ سال) حوزه‌های علمیه برادران و خواهران سراسر کشور، (متولدین ۱۳۶۷/۰۱/۰۱ و مابعد آن)، تا پایان روز سه‌شنبه ۳۱ مرداد ۱۴۰۲ فرصت دارند، فرایند ثبت‌نام در این جشنواره را تکمیل نمایند.

همچنین، اساتید حوزه‌های علمیه منوط به داشتن شرط سنی زیر ۵۰ سال (متولدین ۱۳۵۲/۰۱/۰۱ و مابعد آن) و داشتن کد استادی در حوزه‌های علمیه برادران در سال جاری یا مجوز تدریس در حوزه‌های علمیه خواهران و جامعه‌الزهر^{﴿مد ظله‌العالی﴾} در سال جاری، می‌توانند در بخش اساتید این جشنواره شرکت نمایند.

لینک ثبت‌نام (کلیه طلاب خواهر و برادر)

http://ssmp.ismc.ir

فریضه صد در صد استثنائی نماز جمعه

بی‌تردید نماز جمعه از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین فرایض الهی به‌شمار می‌رود که به‌دلیل برخورداری از بُعد اجتماعی، از ظرفیت‌های والایی در عرصه‌های مذهبی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و... برخوردار است. این فریضه هر بار در دیدار ائمه جمعه کشور با امام المسلمین، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ^(مد ظله‌العالی) مورد توجه و تأکید ویژه قرار می‌گیرد و معظم‌له، به نکات مهمی در این زمینه اشاره می‌نمایند، رهبر معظم انقلاب، این‌بار در ۵ مرداد ۱۴۰۱ که ائمه جمعه کشور به‌مناسبت اقامه اولین نماز جمعه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی محضر ایشان شرفیاب شدند، در بیانی نورانی فرمودند: «نماز جمعه، یک فریضه الهی کاملاً استثنائی و دارای خصوصیات است که آن را حتی از فریضه حج هم استثنائی‌تر می‌کند».

اما به‌راستی چه خصوصیتی در نماز جمعه نهفته است که موجب استثنائی شدن آن نسبت به سایر اعمال و اجتماعات شده است. در یادداشت پیش رو، به تبیین فرمایشات حضرت امام خامنه‌ای ^(مد ظله‌العالی) پیرامون خصوصیات نماز جمعه به‌مثابه یک فریضه استثنائی می‌پردازیم؛

• نماز جمعه و حج

حضرت امام خامنه‌ای ^(مد ظله‌العالی) در اولین اشاره خود به استثنائی بودن

فریضه نماز جمعه، آن را با حج مقایسه نمودند. ایشان نماز جمعه را از حج استثنائی‌تر عنوان کردند و جنبه ذکرالله و حضور مردم را دو مؤلفه اصلی حیات طیبه ذکر کردند که به‌همراه استمرار هفتگی و ترکیب بین سیاست و دیانت، فرصت فوق‌العاده‌ای برای آحاد مسلمین ایجاد می‌کند. امام المسلمین «پیوند میان توجه به خدا و حضور و اجتماع مردمی»، «ذکر و یاد خدا به‌صورت دسته‌جمعی و نزول برکات آن بر جمع»، «استمرار بدون توقف نماز جمعه در هر هفته»، «پایگاهی مهم برای طرح مسائل مختلف جامعه اعم از مسائل فکری، خدمات اجتماعی، همکاری‌های عمومی و آمادگی‌ها و بسیج نظامی» و «آمیختن معنویت با سیاست» را از مهمترین ویژگی‌های نمازجمعه دانستند که آن را تبدیل به ظرفیت عظیم و فرصت فوق‌العاده کرده است.

دو ویژگی و اشتراک مهمی که میان مناسک حج و نماز جمعه وجود دارد، یکی اجتماع مسلمین و دوم الهی بودن این اجتماع است؛ اما با تأمل در ویژگی‌های این دو اجتماع دینی و بررسی برخی روایات، می‌توان خصوصیات دیگری را نیز بر شمرد که موجب تقویت فرضیه استثنائی بودن نماز جمعه نسبت به مناسک حج می‌شود.

یکی از مواردی که شایان توجه است، دسترسی همگانی مؤمنین به این

راهکار اسلام به افرادی که توانایی حضور در مناسک حج را ندارند، حضور در نماز جمعه و اقامه این نماز با فضیلت است. چنین روایتی از جایگاه والای نماز جمعه در مقایسه با واجب مهمی همچون حج حکایت دارد.

سومین ویژگی میزان و مقدار اعمال حج و نماز جمعه است. مناسک حج و اعمال خاصی که حاجیان به‌هنگام حج موظف به ادای آن هستند به‌اندازه‌ای است که عموم مراجع تقلید پیرامون این فریضه، کتاب مجزایی با نام «مناسک حج» تألیف و تدوین نموده‌اند. این در حالی است که فریضه نماز جمعه، تنها در یک روز آن هم بلافاصله بعد از اذان ظهر با بیان دو خطبه آغاز و با اقامه نماز دو رکعتی جمعه به پایان می‌رسد.

چهارمین ویژگی، موسم برگزاری حج است؛ به‌طوری که حج واجب در طول سال، تنها یک مرتبه و در ماه ذی‌الحجه انجام می‌شود؛ اما نماز جمعه به‌طور هفتگی و مستمر اقامه می‌گردد و امکان بهره‌مندی مسلمانان از ثواب حضور در این اجتماع بیش از موسم حج است.

این تنها گوشه‌ای از استثنائات نماز جمعه نسبت به فریضه حج است. نماز جمعه نسبت به سایر امور نیز در مواردی مستثنی است که در ادامه به آن اشاره می‌شود.

• اهمیت و جایگاه استثنائی نماز جمعه در قرآن

جایگاه ویژه نماز جمعه را می‌توان در قرآن کریم نیز پی گرفت. آیه ۹ از سوره مبارکه جمعه به اقامه نماز جمعه اشاره دارد که در عین حال، حاوی نکته‌ای است که اهمیت این فریضه الهی را روشن می‌سازد. خداوند متعال در این آیه می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَوَدَّى لَصَافَةَ مِن يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَكُّوا أَيْدِيَكُمْ عَنْهُ لِنَبَذَ لَهُمُ يَوْمَ هَذَا بَشَتًا يَدِي وَخَرِيدَ وَفُوشَ لِبَرَى شَمَا بَهْتَرِ اسْتِ اِگَر [به یاداشش] معرفت و آگاهی داشتید.

امر به حضور در نماز جمعه و بر پایی آن و رها کردن امور دنیوی از دستوراتی است که در آیه مذکور قید شده است. چنانکه بسیاری از مفسران بیان کرده‌اند، مقصود از رها کردن خرید و فروش، کسب و تجارت اموال، البسه و خوردو و ازاین دست موارد نیست؛ بلکه این نهی عمومیت دارد و شامل همه امور می‌شود و بهتر است، مؤمنین در این روز همه اموری را که به آن مشغول هستند، رها کنند و به این فریضه الهی بپردازند. رهبر کبیر انقلاب امام خمینی علیه السلام فرموده‌اند: «نماز جمعه در رأس همه امور است». این بیان ناظر به‌همین قسم است.

چنین امر و نهی در مورد هیچ عمل عبادی دیگری در قرآن ذکر نشده است؛ بلکه این خطاب تنها مخصوص نماز جمعه بیان گردیده است که نشان‌دهنده اهمیت این فریضه الهی است.

• نماز جمعه معادل نماز ظهر

یکی دیگر از مواردی که نشان از جایگاه ویژه نماز جمعه نسبت به سایر اعمال عبادی دارد، معادل بودن این فریضه با نماز ظهر است. آن‌چنان که از بیان عده‌ای از فقها و اندیشمندان اسلامی بر می‌آید، فریضه نماز جمعه، معادل نماز ظهر است و اگر کسی به نماز جمعه بیاید و به خطبه‌ها گوش فرا دهد و نماز جمعه را اقامه نماید، دیگر لازم نیست، نماز ظهر را ادا کند؛ شنیدن دو خطبه به‌جای دو رکعت و اقامه نماز دو رکعتی جمعه به‌مثابه دو رکعت دیگر محسوب می‌شود.

چنین جای‌گزینی در سایر امور واجب نظیر ندارد. نکته حائز اهمیتی که در این بخش قابل توجه است، این است که در کنار اهمیت نماز جمعه نباید جایگاه مهم گوش سپردن به خطبه‌های این نماز را فراموش کرد. به‌همان اندازه که نماز جمعه اهمیت دارد، شنیدن خطبه‌ها نیز مهم است.

در کتب فقهی عموم فقیهان نماز گزاران به‌هنگام ایراد خطبه را باطل دانسته و صحبت کردن با یکدیگر را مکروه می‌دانند. بنابراین نباید اهمیت این بخش از اقامه نماز جمعه را فراموش کرد.

• نماز جمعه تشکل دینی، فرهنگی و سیاسی

از دیگر مواردی که این فریضه الهی را نسبت به سایر فرائض استثنائی می‌نماید، چند بُعدی بودن این عمل عبادی است. نماز جمعه یک اجتماع معمولی برای اقامه نماز نیست؛ بلکه این اجتماع هدف‌مند است؛ نماز جمعه فراگاه ایمان، اخلاص، بصیرت، تقوا، پایگاه وحدت و کانون خدمت مسئولان به مردم است؛ اجتماعی که مطابق با برخی روایات، موجب نزول رحمت جمعی الهی و استجابت دعا و بخشوده شدن گناهان می‌شود. [وسائل‌الشیعه: ۴۶/۵؛ النوادر (راوندی): ۲۴۸].

تجمع مسلمانان و شنیدن خطبه‌های عبادی – سیاسی نماز جمعه، زمینه پیوند قلبی و همسو شدن اهداف مؤمنین را ایجاد نموده و موجب وحدت آنان در جامعه اسلامی می‌شود. نماز جمعه فرصتی برای تبیین و تحقق مواضع و افق روشن انقلاب اسلامی، علی‌الخصوص گام دوم انقلاب اسلامی برای آحاد مردم است. امام جمعه، هر هفته خط مشی صحیح و دقیق سیاسی را برای مؤمنان بازگو و ریل‌گذاری می‌کند و نقش امامت جامعه اسلامی را به‌عنوان جزئی از نظام اسلامی ایفا می‌کند و به پیش‌برد تحقق اهداف دینی و سیاست‌های صحیح بر خاسته از دین در عرصه‌های مختلفی چون محرومیت‌زدایی، ایجاد فرصت‌های اشتغال‌آفرینی، رفع و دفع شبهات و فتنه‌های فکری و عملی دشمنان و معاندان و سایر امور کمک می‌کند.

این عمل موجب نقش بر آب شدن امیال و اهداف سوء دشمنان و برجیدن نیت سوء آنان بر جامعه اسلامی می‌شود؛ به‌تعبیر دیگر همان‌گونه که حج، نمایش قدرت اسلام و مسلمین و به رخ کشیدن توانایی و همبستگی آنها و مرعوب کردن دشمنان اسلام است، نماز جمعه نیز، عملیات مرصاد هفتگی برای خنثی‌سازی توطئه‌های دشمنان است. اجتماع در نماز جمعه و همدلی مسلمانان در این فریضه، عملی دشمن‌شکن و مصادق عمل به آیه شریفه ﴿أُفِدْأُ عَلَی الْكُفَّارِ رَحْمَاءُ بَیِّنَهُمْ﴾ (فتح/۲۹) است.

تربیون نماز جمعه، مهمترین رسانه حاکمیت و زبان مردم است؛ از این‌رو ائمه جمعه می‌توانند، زمینه ارتباط مستقیم اقشار مختلف مردم را با مسئولان شهر آن هم در فضای مملو از ایمان مصلاّی شهر فراهم نمایند و در پیچه ارائه گزارش عملکرد و تبیین امور جاری شهر و کشور برای مردم را باز نمایند. از طرفی مردم نیز می‌توانند، با مسئولان و حتی شخص امام جمعه گفت‌وگو کنند و مشکلات خود را با آنان در میان بگذارند. بنابراین نماز جمعه مؤثرترین جایگاه برای وحدت مردم و مسئولان و تقویت‌کننده پیوند امت با امام است.

در ابعاد جزئی‌تر، یکی از برکات دیگر اجتماع مؤمنین در نماز جمعه، دیدار با یکدیگر و بیان مشکلات و سعی در حل و فصل آن با هم‌فکری، هم‌افزایی و همکاری‌های جمعی است.

نماز جمعه محلی برای تربیت نسل جدید و کادرسازی جوانان و نوجوانان ولایی، انقلابی و تمدن‌ساز و میدان دادن به تمدن‌سازان گام دوم و مدیران آینده نظام انقلاب اسلامی است.

به‌راستی کدام یک از فرائض دینی، چنین انعطافی دارند؟ دستاوردها و برکات نماز جمعه بیش از آن است که بتوان در قالب یادداشت به همه آن اشاره نمود، با این حال سعی شد تا در این نوشتار در نهایت اختصار، به برخی از علل استثنائی بودن این فریضه الهی با تأسی به فرمایشات حضرت امام خامنه‌ای ^(مد ظله‌العالی) اشاره شود تا گامی در جهت تبیین فرمایشات ایشان پیرامون نماز جمعه برداشته شود.